

ระบบวิทยาของโรคมะเร็ง หู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียง ในโรงพยาบาลราชนครราชสีมา

คงฤทธิ์ สุขานุศาสน์ *

บทคัดย่อ โรคมะเร็งหู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียง ที่พบในโรงพยาบาลราชนครราชสีมา ระหว่างปี 2535-2537 รวมเวลา 3 ปี มีจำนวน 296 ราย เป็นเพศชาย 201 ราย (67.9%) เพศหญิง 95 ราย (32.1%) อายุ 17-89 ปี อายุ เฉลี่ย 58 ปี มากกว่า 90% ของผู้ป่วยมีอายุมากกว่า 45 ปี เป็นชาวไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีระดับการศึกษาต่ำ และมีปัจจัยเสี่ยงสูง ได้แก่ ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ และเคี้ยวหมาก ไม่พบว่ามีปัจจัยเสี่ยงทางกรรมพันธุ์ ผลการตรวจทางพยาธิวิทยา เป็น Squamous cell carcinoma 69.6%, undifferentiated carcinoma 16.9% ตำแหน่งที่พบสูงสุดคือ oral cavity (19.3%) รองมาคือ oropharynx 16.0% ผู้ป่วยมักจะมาพบแพทย์ในระยะที่มีมะเร็งลุก Alam แล้ว (ระยะที่ 3-4) วิธีการรักษาส่วนใหญ่ ใช้รังสีรักษาเพียงอย่างเดียว (51.7%) รองมาคือ การผ่าตัดอย่างเดียว (16.9%) และการผ่าตัดร่วมกับรังสีรักษา (16.2%)

Abstract This prospective study has the objective to analysis 296 patients with head and neck cancer in Department of Otolaryngology, Maharat Nakhon Ratchasima Hospital from 1992-1994 , male 201 cases (67.9%), female 95 cases (32.1%), age 17-89 years old , mean 58 years old , over 90% of the patients were older than 45 years old. All of them were Thai population, most of them work as agriculture , low education and have risk factors (alcohol , tobacco, smoking , betel chewing) , no family history about cancer. Pathology reports as Squamous cell carcinoma 69.6% , undifferentiated carcinoma 16.9%. Most common site was oral cavity (19.3%) , second most common site was oropharynx 16.0% . Most of the patients came to hospital in stage 3-4 . Treatments were radiotherapy 51.9 % , surgery 16.9% and combined surgery with radiotherapy 16.2% .

* แพทย์กลุ่มงานโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชนครราชสีมา

มะเร็ง หู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียง เป็นปัญหาสำคัญสำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา พบร่วมโรคมะเร็ง (รวมทุกอวัยวะ) เป็น 1 ใน 3 อันดับแรกของสาเหตุการตาย ของคนไทย¹ โดยมีอุบัติการณ์ของโรคมะเร็ง (รวมทุกอวัยวะ) พบร้อยละ 180-200 คนต่อประชากรไทย 100,000 คน และพบว่า มะเร็ง หู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียง พบรุนแรงเป็นอันดับที่ 3 ใน เพศชาย และเป็นอันดับที่ 4 ในเพศหญิง โดยเปรียบเทียบจากโรคมะเร็งทั้งหมด^{1,2} โรงพยาบาลราชวิถี ราชวิถี เป็นโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 1,000 เตียง มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางครบถ้วนสาขา สามารถให้การตรวจ วินิจฉัย และรักษา โรคมะเร็งได้ครบวงจรแต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับโรคนี้มา ก่อน ซึ่งการศึกษานี้จะมีประโยชน์ต่อการวางแผนการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษารายละเอียด ข้อมูลทางระบบวิทยาของโรคมะเร็ง หู คอ จมูกช่องปาก และกล่องเสียง
2. เพื่อศึกษาตำแหน่งของมะเร็ง หู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียง ที่พบบ่อย เรียงตามลำดับ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงร่วม (risk factors) ในผู้ป่วย
4. เพื่อศึกษาผลทางพยาธิวิทยาที่พบบ่อย เรียงตามลำดับ
5. เพื่อศึกษาระยะของโรค (staging) ของผู้ป่วยขณะแรกรับการรักษา และแนวทางการรักษา

วัสดุและวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ prospective study โดยศึกษาผู้ป่วยจำนวน 296 ราย ระยะเวลาศึกษา 3 ปี ตั้งแต่เมกราคม 2535 ถึง ธันวาคม 2537 ผู้ป่วยที่มานัดด้วยอาการต่างๆ ที่สงสัยว่าจะ เป็นมะเร็งของช่องปาก, นาสopharynx, ไอโนฟาริงซ์ และกล่องเสียง เช่น เจ็บคอเรื้อรัง, เสียงแหบ, กลืนอาหารลำบาก, มีก้อนที่ข้างคอ, มีก้อนเนื้อในช่องปาก, เลือดกำเดาออกบ่อยๆ จะได้รับการตรวจเบื้องต้นซึ่งได้แก่ การตรวจช่องปาก, ตรวจนาสopharynx ด้วยกระจักษะห้อนแสง (posterior rhinoscopy) และการตรวจกล่องเสียงด้วยกระจักษะห้อนแสง (indirect laryngoscopy) เมื่อพบว่า มีเนื้อมะเร็งที่อวัยวะต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้ป่วยจะได้รับเข้าโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการสืบสวนโรคดังต่อไปนี้ คือ

1. ชักประวัติ

1.1 ชักประวัติ เกี่ยวกับอาการของโรค ระยะเวลาที่มีอาการและอาการอื่นๆ ที่อาจแสดงว่าเป็นมะเร็ง แพร่กระจายไปถึง

1.2 ชักประวัติทั่วๆไป เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ อาชีพ ภูมิลำเนา การศึกษา และปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดโรคมะเร็ง เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ และการเคี้ยวหมาก

2. การตรวจร่างกาย ได้แก่การตรวจร่างกายทั่วไป และการตรวจร่างกายเพื่อดูว่ามีการแพร่กระจายของมะเร็งไปยังอวัยวะอื่นๆ เช่น ต่อมน้ำเหลือง, ตับ, ประสาทสมอง เป็นต้น

3. การฉายภาพรังสี

3.1 เพื่อดูตำแหน่ง และขนาดของมะเร็ง เช่น film soft tissue neck, film lateral skull , film base of skull

3.2 เพื่อดูว่ามีการทำลายของอวัยวะข้างเคียงหรือไม่ เช่น film mandible, C.T scan brain

3.3 เพื่อดูว่ามีการแพร่กระจายของมะเร็งไปยังปอดหรือไม่ เช่น film chest

4. การตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจ สำหรับมะเร็งช่องปากอาจทำการตัดชิ้นเนื้อได้ที่แผนกผู้ป่วยนอก ส่วนมะเร็งกล่องเสียงและไส้โป๊พาริ่งจะต้องทำ direct laryngoscope เพื่อตัดชิ้นเนื้อ และตรวจดูว่า มะเร็งมีขนาดเท่าใด และลุกคามไปอวัยวะข้างเคียงด้วยหรือไม่

5. การตรวจอื่นๆ เช่นการตรวจเลือด เพื่อดูความเข้มข้นของเลือด และการทำงานของตับ และไต ทำการลักษณะของตับเมื่อมีข้อบ่งชี้ ทำการฉายภาพรังสีอวัยวะอื่นๆ ถ้าพบว่ามีการกระจายของมะเร็งไปอวัยวะต่างๆ

เมื่อรับรวมผลการซักประวัติ และการตรวจต่างๆ แล้วก็จะทราบว่าผู้ป่วยเป็นมะเร็งที่ได้ชนิดไหน มีการลุกคามและกระจายไปยังอวัยวะอื่นๆหรือไม่ ซึ่งแพทย์จะรวบรวมผลเหล่านี้ มากำหนดระยะของมะเร็ง และวางแผนการรักษา ว่าจะใช้วิธีการผ่าตัด ฉายรังสีรักษา เคมีบำบัด หรือใช้หล่ายวิธีร่วมกัน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงอายุ และสภาพทั่วไปของผู้ป่วยด้วย^{4,5}

เนื่องจากผู้ป่วยมารับการติดตามผลไม่สม่ำเสมอและบางส่วนขาดการติดต่อกับแพทย์ ภายหลังสิ้นสุดการรักษา จึงทำให้ไม่สามารถศึกษาถึงผลการรักษา และอัตราการอยู่รอดของผู้ป่วยได้

ผลการศึกษา

จำนวนผู้ป่วยมะเร็ง ทู คอ จมูก ช่องปาก และกล่องเสียงที่ได้รับการตรวจรักษาเป็นผู้ป่วยในของหอผู้ป่วยทู คอ จมูก โรงพยาบาลราชนครรัชสีมา ตั้งแต่ 1 มกราคม 2535 จนถึง 31 ธันวาคม 2537 รวมระยะเวลา 3 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 296 ราย เป็นเพศชาย 201 ราย (67.9%) เพศหญิง 95 ราย (32.1%) มีอายุตั้งแต่ 17 ปีถึง 89 ปี อายุเฉลี่ย 58 ปี พบร่วมากกว่า 90% ของผู้ป่วย มีอายุมากกว่า 45 ปี เป็นชาวไทยทั้งหมด (ตารางที่ 1) ซึ่งตรงกับรายงานอื่นๆในประเทศไทย^{1,2,3}

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ ที่มารับการตรวจรักษามีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นผลมาจากการคมนิດต่อถึงกันได้สะดวก เช่นเดียวกับในโรงพยาบาลศูนย์อื่นๆ² และส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืองานบ้านซึ่งรวมรวมถึงผู้ป่วยที่ไม่ทำงานด้วย (ตารางที่ 1) ผลการศึกษานี้แตกต่างจากผู้ป่วยในภาคกลางซึ่งส่วนใหญ่จะมีอาชีพงานบ้าน³

ระดับการศึกษาของผู้ป่วย พบร่วมากกว่า 80% ได้รับการศึกษาน้อย มีการศึกษาในระดับประถม และไม่มีการศึกษา มากถึง 93.3% (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลประชากรศึกษา

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	201	67.9
	หญิง	95	32.1
	รวม	296	100.0
2. กลุ่มอายุ (ปี)	16-25 ปี	5	1.7
	26-35 ปี	15	5.1
	36-45 ปี	21	7.1
	46-55 ปี	42	14.2
	56-65 ปี	89	30.1
	66-75 ปี	80	27.0
	> 75 ปี	44	14.8
	mean 58 ปี , min 17 ปี , max 89 ปี		
3. เชื้อชาติ	ไทย	296	100.0
	จีน	0	0
4. ภูมิลำเนา	จ.นครราชสีมา	216	73.0
	จ.ชัยภูมิ	15	5.1
	จ.บุรีรัมย์	27	9.1
	จ.สุรินทร์	18	6.1
	จ.ระบูรี	1	0.3
	อื่นๆ	19	6.4
5. อาชีพ	ทำนา, ทำไร่	155	52.4
	งานบ้าน, อยู่บ้าน	89	30.1
	รับจ้าง	24	8.1
	รับราชการ	14	4.7
	นักเรียน, นักศึกษา	0	0.0
	อื่นๆ	14	4.7
6. ระดับการศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา	71	24.0
	ประถมศึกษา	206	69.6
	มัธยมศึกษาและอนุปริญญา	16	5.4
	ปริญญา	3	1.0

ปัจจัยเสี่ยง พบร่วมกับผู้ป่วยโรคมะเร็งมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับปัจจัยเสี่ยงต่างๆ^{6,7,8} เช่น ตื้มเหล้า ร่วมกับสูบบุหรี่ 47.8%, ตื้มเหล้าอย่างเดียว 7.1%, สูบบุหรี่อย่างเดียว 24.8%, เคี้ยวหางาก 12.2% ไม่พบว่ามีปัจจัยเสี่ยงทางกรรมพันธ์ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2. แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยเสี่ยง

ชื่อคุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัจจัยเสี่ยงร่วม (risk factors)		
- เหล้า	21	7.1
- บุหรี่	73	24.8
- หมาก	36	12.2
- เหล้าและบุหรี่	141	47.8
- ไม่มี	25	8.4
2. ปัจจัยเสี่ยงทางกรรมพันธ์ (family history)		
- มี	0	0.0
- ไม่มี	296	100.0

ผลการตรวจทางพยาธิวิทยา พบร่วมกับผู้ป่วยส่วนใหญ่ (69.6%) เป็น squamous cell carcinoma, 16.9% เป็น undifferentiated carcinoma ส่วนชนิดอื่นๆ พบน้อยมาก (ตารางที่ 3) ซึ่งตรงกับรายงานอื่นๆ ในประเทศไทย² และต่างประเทศ⁹

ตารางที่ 3. แสดงจำนวนและร้อยละของผลการตรวจทางพยาธิวิทยา

ชนิดผลพยาธิวิทยา	จำนวน	ร้อยละ
1. Squamous cell carcinoma	206	69.6
2. Undifferentiated carcinoma	50	16.9
3. Lymphoma	4	1.4
4. Thyroid		
- Follicular carcinoma	6	2.0
- Papillary carcinoma	13	4.4
5. อื่นๆ	17	5.7

ตำแหน่งของโรคมะเร็ง พบร่วมกับโรคมะเร็งช่องปากด้านหน้า (oral cavity) มีจำนวนสูงที่สุด 58 ราย (19.3%) รองลงมาคือ โรคมะเร็งช่องปากด้านหลัง (oropharynx) 48 ราย (16.0%) (ตารางที่ 4) ซึ่งตรงกับ วันชัยและคณะ¹, สุนทรและคณะ³ และพบว่า ส่วนใหญ่จะมาพบแพทย์ในระยะที่มะเร็งลุก lame แล้ว (ระยะที่ 3 และ 4) เช่นเดียวกับในต่างประเทศ¹⁰

ตารางที่ 4. แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งของโรคมะเร็งที่ตรวจพบเรียงตามลำดับ โดยใช้ The UICC TNM Classification (1987)

ตำแหน่ง	จำนวน (ราย)	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		ระยะที่ 3		ระยะที่ 4	
		ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1. Oral cavity	58	5	8.6	9	15.5	16	27.6	28	48.3
2. Oropharynx	48	1	2.1	5	10.4	13	27.1	29	60.4
3. Larynx	44	5	11.4	4	9.1	24	54.5	11	25.0
4. Hypopharynx	35	1	2.9	4	11.4	7	20.0	23	65.7
5. Nasopharynx	31	1	3.2	3	9.7	4	12.9	23	71.2
6. Cervical lymph node metastasis, unknown primary *	23	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Thyroid	23	15	65.2	2	8.7	1	4.4	5	21.7
8. Nose	7	2	28.5	-	-	1	14.3	4	57.2
9. Maxillary sinus	6	-	-	1	16.7	3	50.0	2	33.3
10. Ear	6	3	50.0	-	-	2	33.3	1	16.7
11. Lip	4	2	50.0	2	50.0	-	-	-	-
12. Salivary gland	4	4	100.0	-	-	-	-	-	-
13. Cervical lymph node (lymphoma)	4	-	-	-	-	-	-	-	-

* ไม่มี TNM Classification

0.0	0.2	0.4	0.6	0.8	0.9	1.0	1.2	1.4	1.6
1.8	2.0	2.2	2.4	2.6	2.8	3.0	3.2	3.4	3.6
3.8	4.0	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
5.8	6.0	6.2	6.4	6.6	6.8	7.0	7.2	7.4	7.6
7.8	8.0	8.2	8.4	8.6	8.8	9.0	9.2	9.4	9.6

** มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ (urothelial carcinoma) ที่มีขนาดต่ำกว่า 2 เซนติเมตร จัดอยู่ในระยะ T1 (A หรือ B1) และ B2 (high-grade) หลังจากผ่าตัดพบว่ามะเร็งได้รับประสาท (T1N1) แต่ยังคงห้องน้ำต่อไปได้โดยปกติ กรณีมะเร็งที่มีขนาดต่ำกว่า 2 เซนติเมตร * มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ / มะเร็งเม็ดเลือดขาว มากกว่า 2 เซนติเมตร ที่มีขนาดต่ำกว่า 2 เซนติเมตร (A หรือ B ทั้งสอง) แต่ไม่สามารถ

ด้านการรักษาพบว่าส่วนใหญ่ได้รับการรักษาโดยรังสีรักษาเพียงอย่างเดียว (51.7%) รองลงมาคือ การรักษาโดยการผ่าตัดอย่างเดียว (16.9%) และการผ่าตัดร่วมกับรังสีรักษา (16.2%) เป็นการรักษาแบบ palliative treatment ถึง 26.7 % มีผู้ป่วยไม่ยินยอมรักษาถึง 9.1 % (ตารางที่ 5.)

ตารางที่ 5. แสดงจำนวน และร้อยละของวิธีการรักษา

วิธีการรักษา	จำนวน	ร้อยละ
1. Surgery	50	16.9
2. Radiotherapy	153	51.7
3. Chemotherapy	4	1.4
4. Surgery and Radiotherapy	48	16.2
5. Chemotherapy and Radiotherapy	7	2.3
6. Surgery and Radiotherapy and Chemotherapy	1	0.3
7. Surgery and Chemotherapy	3	1.0
8. รักษาไม่ครบ	39	13.2
9. เลี้ยงชีวิตขณะรักษา	2	0.7
10. Palliative treatment	79	26.7
11. Refer ไป กรุงเทพมหานคร	3	1.0
12. ไม่ยินยอมรักษา	27	9.1

วิจารณ์

โรคมะเร็ง ทุ ค อ จ มู ก ช่องปาก และกล่องเสียง เป็นปัญหาสำคัญของประชากรไทยในปัจจุบัน จากรายงานในประเทศไทย ^{1,2} พบร ว า มะเร็ง (รวมทุกอวัยวะ) เป็น 1 ใน 3 อันดับแรกของสาเหตุของการตายของคนไทย โดยมีอุบัติการณ์พบรโดยเฉลี่ย 180-200 รายต่อประชากร 100,000 คน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมาก มีรายงานว่า มะเร็งทุ ค อ จ มู ก ช่องปาก และกล่องเสียงพบรสูงเป็น อันดับ 3 ในเพศชาย และ อันดับ 4 ในเพศหญิง ของโรคมะเร็งทั้งหมด ^{1,2} จากการศึกษาของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยทุ ค อ จ มู ก โรงพยาบาลราชนครรัชสีมา รวมระยะเวลา 3 ปี พบร ว า มากถึง 296 ราย ส่วนใหญ่ (>90%) มีอายุมากกว่า 45 ปี พบร เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงถึง 2 เท่า ซึ่งใกล้เคียงกับข้อมูล สถิติมะเร็งของประเทศไทย ^{1,2}

การศึกษานี้พบร ว า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ มีปัจจัยเสี่ยงต่างๆ สูง เช่น ดื่มเหล้า สูบบุหรี่และเคี้ยวหมาก (ตารางที่ 2.) มีรายงานของต่างประเทศพบร ว า ผู้ป่วยที่ดื่มเหล้าร่วมกับสูบบุหรี่ เป็นประจำจะมี synergistic effect ทำให้เพิ่มโอกาสเป็นโรคมะเร็งสูงขึ้น 2.5 เท่า ^{11,12} ซึ่งจากการศึกษานี้ จะเห็นว่าผู้ป่วยที่ดื่มเหล้าร่วมกับสูบบุหรี่จะมีอัตราการเป็นมะเร็งสูงกว่าผู้ป่วยที่ดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่อย่างเดียว ผู้ป่วยที่เคี้ยวหมากจะมีโอกาสเป็นมะเร็งช่องปากสูงกว่าปกติ 2-3 เท่า ⁸ และพบในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย, ไม่พบร ว า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงทางกรรมพันธุ์ในคนไทย ซึ่งต่างกับในต่างประเทศที่พบร ว า คนผิวดำจะมีความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งสูงกว่าคนผิวขาว ¹³

จากการศึกษานี้พบว่า ปัญหาทางด้านการรักษาโรคมะเร็ง คือ จมูก ซ่องปากและกล่องเสียง ในโรงพยาบาลรามาธิราชนครราชสีมา เกิดจากผู้ป่วยส่วนใหญ่มาพบแพทย์เมื่อโรคมะเร็งอยู่ในระยะลุกแผล แล้ว (ตารางที่ 4) ทำให้สามารถให้การรักษาโดยการผ่าตัดได้เพียง 34.46% ส่วนที่เหลือ 65.54% ไม่สามารถผ่าตัดรักษาได้ (ตารางที่ 5) จากข้อมูลฐานะครอบครัว อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ป่วยพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี (ตารางที่ 1) ซึ่งมักจะมีผลต่อพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจต่อการดูแลสุขภาพ และการตัดสินใจเข้ารับการตรวจรักษาตั้งแต่ระยะแรกของโรคมะเร็ง¹⁴ ส่วนทางด้านแพทย์ผู้รักษาภารกิจ ต้องพิจารณาในผู้ป่วยแต่ละรายว่าจะรักษาผู้ป่วยแบบใด เช่น curative หรือ palliative treatment⁴ และในปัจจุบันนิยมใช้วิธีการรักษาหลายอย่างร่วมกัน (Combined therapy) เช่น ผ่าตัด รังสีรักษา และเคมีบำบัด⁵ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน 1-3 เดือน จากเหตุผลโดยรวมทั้งหมดจึงส่งผลให้ผู้ป่วยบางส่วนปฏิเสธการรักษาตามแผนบังจุบัน และปรับการรักษาแบบแผนโบราณ เช่น สมุนไพร หรือไส้ยาสต์แทน

ในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนวิธีการรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็ง หู คอ จมูก ซ่องปาก และกล่องเสียง โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อลด morbidity ลดความพิการจากการรักษา และลดระยะเวลาในการนอนรักษาในโรงพยาบาลให้น้อยลง แพทย์ส่วนหนึ่งเริ่มหันไปใช้เคมีบำบัดร่วมกับการให้รังสีรักษามากขึ้น¹⁵ และนอกจากนี้ในต่างประเทศได้มีการรณรงค์ให้ความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายแพทย์และฝ่ายรักษา โดยแพทย์เฉพาะทางทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง และฝ่ายป้องกันส่งเสริมสุขภาพ ให้ความรู้แก่ประชาชน

16,17

สรุป

ผู้ป่วยโรคมะเร็ง หู คอ จมูก ซ่องปาก และกล่องเสียงที่พบรักษาในแผนก หู คอ จมูก โรงพยาบาลรามาธิราชนครราชสีมา ส่วนใหญ่จะมาพบแพทย์ในระยะที่มะเร็งลุกแผลแล้ว ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย รายได้ดี แม้ปัจจัยเสี่ยงร่วมด้วยในอัตราสูง อีกทั้งผู้ป่วยบางส่วนปฏิเสธการรักษาทำให้การรักษาทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรปัญหาเหล่านี้น่าจะได้รับการแก้ไข โดยการร่วมมือกันของบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ อธิบายถึงรายละเอียดต่างๆ ให้กับโรคมะเร็ง รวมทั้งขั้นตอน วิธีการรักษา และการติดตามผลการรักษาอย่างต่อเนื่อง แก่ประชาชนทั่วไปทั้งใน โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชน และตามหมู่บ้าน ผลที่ตามมาของจากโรคมะเร็ง หู คอ จมูก ซ่องปากและ กล่องเสียง จะรักษาได้ผลดี ขึ้นแล้ว โรคอื่น ๆ ก็จะรักษาได้ผลอย่างน่าพอใจเช่นกัน ทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นและประหยัดงบประมาณในการรักษาของประเทศไทยด้วย

กิตติกรรมประภาค

ขอขอบคุณ นายแพทย์ประภา ลีลайнัน หัวหน้ากลุ่มงานโสต ศอ นาสิก ที่กรุณามาให้คำปรึกษา แนะนำ เจ้าหน้าที่ほとผู้ป่วยใน และห้องตรวจผู้ป่วยนอกแผนกหู คอ จมูก ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

และขอขอบคุณ ดร. วิชิต ลิ้นปัตโนส์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาธิราชนครราชสีมา ที่ได้สนับสนุนให้เราสามารถดำเนินการนี้ได้สำเร็จ ขอขอบคุณทีมงานที่ช่วยเหลือในการดำเนินการ ทีมงาน

เอกสารอ้างอิง

1. วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ : Cancer in Thailand 1988-1991 : IARC Technical report No. 16 : Lyon, 1993
2. คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: Tumor registry, Statistical report, 1992-1994
3. สุนทร อันตรเสนและคณะ : Cancer in oral cavity and oropharynx: ประชุมวิชาการประจำปี ราชวิทยาลัยสห ศด นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ; ก.ค. 2538
4. Adelstein DJ : The community approach to savage therapy for advanced head and neck cancer : Semin Oncol. 1994 Aug ; 21 (4 suppl. 7) : 52-7
5. Shirinian MH et al : Laryngeal preservation by indirection chemotherapy plus radiotherapy in locally advanced head and neck cancer ; the M.D. Anderson Cancer Center experience : Head Neck. 1994 Jan-Feb. ; 16(1) : 39-44
6. Schantz SP : Head and neck oncology research : Curr Opin Oncol. 1994 May ; 6(3) : 265-71
7. Spitz MR : Epidemiology and risk factors for head and neck cancer : Semin Oncol. 1994 Jun ; 21(3) : 281-8
8. Simarak et al : Cancer of the oral cavity, pharynx, larynx, and lung in north Thailand : case control study and analysis of cigar smoke : Br J Cancer 1977 ; 36 : 130-140
9. Breunan CT : Surgical pathology of cancer of the oral cavity and oropharynx : laryngoscope. 1991 Nov ; 101 : 1175-1197
10. Anthony VM : Routine long-term follow up in patients with curative intent for squamous cell carcinoma of the larynx, pharynx and oral cavity : Arch Otolaryngol Head Neck Surg. 1994 Sep ;120 : 934-939
11. Rothman K : The effect of joint exposure to alcohol and tobacco on risk of cancer of the mouth and pharynx : J Chron Dis.1972 ; 25 : 711-716
12. Cloos J : Genetic susceptibility to head and neck squamous cell carcinoma : J Natl Cancer Inst. 1996 Apr 17 ; 88(8) 530-5
13. Lee K et al : Head and neck cancer in blacks : J Natl Med Assoc. 1994 Jul ; 86 (7) : 530-4
14. Kreitler S et al : Psychological effects of level of information and severity of disease on head and neck cancer patients : J Cancer Educ. 1995 Fall ; 10(3) : 144-54
15. Jansem J et al; Chemotherapy in locally advanced head and neck cancer : a critical reappraisal : Cancer Treat Rev. 1995 Sep; 21(5) : 447-62
16. Blair EA et al : Head and neck cancer, the problem : Clin Plast Surg. 1994 Jan ; 21(1) : 1-7
17. นงพงา สุวัฒนันท์ : Cancer education in Thailand : วารสารโรคมะเร็ง. 2537 เม.ย. - มิ.ย. ; 20(2):77-80

ด้วยอภินันทนาการจาก

บริษัท ดีเมด จำกัด

ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์

BIOMET INC. เครื่องมือทางศัลยกรรมกระดูก จากประเทศอังกฤษ

BIOMET LTD. และอเมริกา

ANCHOR BRUSH แปรงล้างมือทางการแพทย์ จากประเทศอเมริกา

FLAMANCO ชุดดามคอก จากประเทศอเมริกา

UNIMED เครื่องเจาะต่างๆ จากประเทศอเมริกา

R.F.Q. เครื่องมือผ่าตัด จากประเทศเยอรมันนี

COSMOGAMMA เครื่องมือทางกายภาพบำบัด จากประเทศอิตาลี

MEPRO ชุดดูดของเสียในร่างกาย จากประเทศอเมริกา

SEWARD เครื่องมือแพทย์ และของใช้ทางการแพทย์ จากประเทศอังกฤษ

STUMMER เครื่องมือผ่าตัดทาง หู คอ จมูก จากประเทศเยอรมันนี

SPENGLER เครื่องวัดความดัน และเครื่องใช้ทางการแพทย์อื่นๆ

จากประเทศฝรั่งเศส

IMI เครื่องใช้ทางกายภาพบำบัด จากประเทศอเมริกา

DENSA เครื่องตรวจการหายใจผิดปกติของทารก จากประเทศอังกฤษ

98/36-37 ขอยกศักดิ์เป็นสำหรับ พ.ร.บ. พระโขนง

กรุงเทพฯ 10260 โทร. 398-3807, 398-4489